

**Ošetrovatelská péče u N s vředovou chorobou
žaludku a duodena
VCHGD**

Ošetrovatelská péče

- ✗ V období akutní **exacerbace** = zhoršení, nové vzplanutí nemoci je nemocný **přijat na standardní ošetrovatelskou jednotku INT** - interního oddělení.
- ✗ **Při komplikacích** je nemocný hospitalizován na **JIP** interního oddělení nebo na **chirurgickém oddělení** k operačnímu zákroku

OBLASTI POTŘEB – „14“ – anamnéza HENDERSON:

Vnímání zdravotního stavu :

- příznaky onemocnění
- chování a projevy nemocného
- subjektivní pocity nemocného
- psychický stav nemocného
- respektovat individualitu nemocného
- zjistit, jaké množství informací o chorobě nemocný má

Poloha, pohybový režim :

- klidný, menší pokoj
- poloha pohodlná pro N – přirozená, úlevová
- fyzické šetření N

MONITORUJ:

- **bolest** – charakter, sílu /VAS/, lokalizaci, vyvolávající faktory
- **stolice** – množství, frekvence
- **příměsi** – meléna – pokud se meléna objeví – přísný klid na lůžku, informovat lékaře, odběr krve na krevní obraz /KO/, KS + Rh faktor, FF

MONITORUJ :

- **fyziologické funkce**
- **zvracení – hemateméza** – pokud ano – uložit N, volat lékaře, zajistit žílu, odběr krve na KO, KS + Rh faktor, FF
- účinky léků
- dodržování správné životosprávy
- výsledky laboratorních vyšetření
- **stav výživy**, stav chrupu u N - špatný chrup může způsobit nedostatečné rozmělnění potravy
- psychický stav nemocného

Ortanol®

průběh pro příznaky
infekce vřetka
40 mg / tablety

omeprazole 40 mg

1 repaketa tablety

LANDOT

Loseprazol® 20 mg

hard gastro-resistant capsules
omeprazole

28 capsules

One hard gastro-resistant capsule contains 20 mg omeprazole.

Oral use.

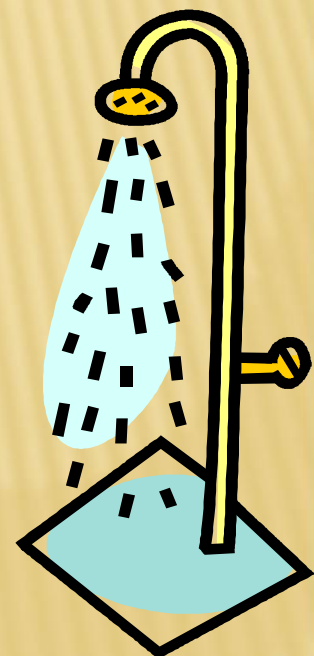

PRO.MED.CS
Praha a.s.

Hygienická péče u nemocného :

- dle stavu sám nebo s dopomocí – **zhodnotit úroveň soběstačnosti v oblasti hygieny**
- při zvracení péče o dutinu ústní
- respektovat návyky N v oblasti hygienické péče
- zajistit bezpečnost a soukromí při hygieně
- zajistit dostatek pomůcek k provedení hygieny

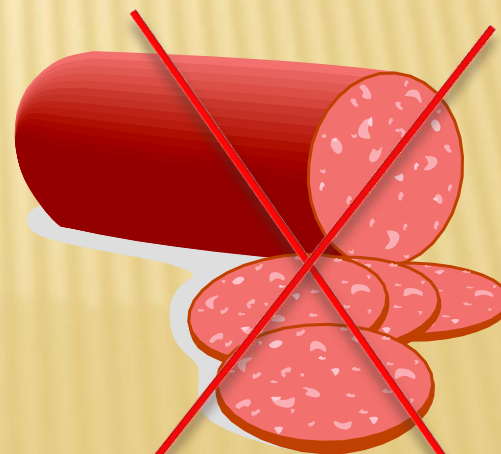
Výživa nemocného :

- **zhodnotit stav výživy nemocného, úroveň soběstačnosti** v oblasti příjmu potravy
- dle stavu dieta **č.1 nebo 2**
- doporučit jídla **nedráždivá, přiměřeně teplá**
- vhodné je jíst **6-7x denně v malých dávkách**, přijímat dostatek bílkovin
- při konzumaci syrové zeleniny – nutné mechanické zpracování – nastroumat, rozmixovat
- stravovat se **v klidu** a dobře rozmělnit potravu v ústech, zhodnotit stav chrupu nemocného

Výživa nemocného _:

- o vyloučit z jídelníčku **pochutiny stimulující sekreci žaludeční šťávy** – černá káva, coca-cola, silný čaj, alkohol.....
- o preferovat **vhodnou úpravu stravy** – vaření, dušení, nevhodné je smažení a grilování (stravitelná, nenadýmavá, pestrá)
- o o všech zásadách správného stravování nemocného edukovat – **nutriční terapeut**, vhodné jsou materiály s vhodnými potravinami a **příklady jídelníčků**

NEVHODNÉ POTRAVINY

- ✗ tučná a tuhá masa, jitrnice, jelita, tlačanky, zavináče, kaviár
- ✗ plísňové a zrající sýry
- ✗ tučná a kynutá těsta
- ✗ vejce připravovaná na tuku, sádlo, slanina
- ✗ nadýmavá zelenina, okurky, papriky, zelí, kapusta, cibule, česnek, luštěniny
- ✗ kyselé ovoce, mák, datle, ořechy, fíky, kokos
- ✗ tekutá koření do polévek, dráždivé koření, chilli, hořčice, kečup, tatarské omáčky, dresinky
- ✗ alkohol, zrnková káva, příliš studené a horké nápoje, zmrzlina, nápoje s CO₂

VÝBĚR POTRAVIN

Bílkoviny:

- ✗ **maso** – mladé odleželé, odblaněné, bez šlach a tuku (**libové**) – hovězí zadní, vepřová kýta, telecí, jehněčí, kůzlečí, netučná drůbež, kuře, králík, krůta, holub, netučné ryby, játra
- ✗ **uzeniny – libová šunka** – vepřová, kuřecí, krůtí, drůbeží párky, dietní salám
- ✗ **mléčné výrobky** – **všechny druhy sýrů** kromě zrajících, pikantních a velmi tučných (**do 30 %**), tvrdé, tavené, polotvrdé, tvarohové, tvaroh, zakysané mléčné výrobky, smetana, mléko jako samostatný nápoj podáváme dle individuální snášenlivosti

VÝBĚR POTRAVIN

- ✗ **vejce** – v lehce stravitelné úpravě (sedliny, ztracené vejce, úprava na teflonu bez tuku...)

Tuky:

- ✗ čerstvé máslo, kvalitní rostlinné oleje (slunečnicový, olivový, řepkový...), margaríny (Perla, Rama, Flora) – všechny až do hotových pokrmů

Sacharidy:

- ✗ cukr, med, ale **nepřeslazuje**me

VÝBĚR POTRAVIN

- ✗ pečivo

starší, bílé, vodové – netučné vánočky a mazance, piškoty, netučné sušenky, nudle

- ✗ brambory vcelku, kaše, rýže, těstoviny, dietní knedlík

- ✗ **ovoce**

zralé bez tuhých slupek a zrníček, ne moc kyselé, kompoty, rosoly, koktejly, džemy (ablka, meruňky, broskve, třešně, višně, ryngle, švestky, jahody, maliny, borůvky), banány, citrusové plody, olupané nektarinky, meloun

VÝBĚR POTRAVIN

- ✗ **zelenina** – mladá, čerstvá, sušená, mražená – mrkev, celer, petržel, brukev, pastýňák, málo květáku, hrášku, pórku, špenát, fazolky, dýně, patizon, rajčata, červená řepa, hlávkový salát, čínské zelí, rajčatová šťáva a protlak
- ✗ **Koření:**
  - čerstvé natě, majoránka, kmín, málo sladké papriky
  - vývar z hub, bobkového listu a cibule, málo vývaru z nového koření
  - vanilkový cukr, citrónová a pomerančová šťáva a kůra, slabý nálev z octa

VÝBĚR POTRAVIN

✖ Nápoje:

bylinkový čaj, slabý černý čaj, minerální vody bez CO₂, ovocné šťávy, džusy (ředit), bílá káva, mléko dle individuální snášenlivosti, smetana, málo šlehačky, kakao

Vyprazdňování nemocného :

- zhodnotit úroveň **soběstačnosti při vyprazdňování**
- zajistit pomoc dle aktuálního stavu nemocného
- **záznam o vyprázdnění stolice do dokumentace / příměsi – melena, enteroragie /**
- prevence zácpy
- v případě melény provést příslušná opatření

Odpočinek a spánek u nemocného :

- zhodnotit **kvalitu spánku**
- zajistit podmínky pro kvalitní odpočinek / fyzický a psychický / a spánek
- dbát na dodržování léčebného režimu v nemocnici
- respektovat návyky nemocného před spaním
- sledovat výskyt bolesti v noci nalačno – zajistit rohlík / kefír na noční stolek

Edukace nemocného :

- motivace **N k aktivní spolupráci** na léčebném procesu
- informace o dodržování správné životosprávy
- nutnost vyloučení alkoholu, černé kávy, silných čajů,..
- nutnost **přestat kouřit**
- **edukace nutriční terapeutkou** + příklady jídelníčků, vhodná úprava stravy,..
- nevhodná jsou opakovaně ohřívaná jídla, jídla z konzervy, ze sáčků
- nutnost **sledování stolice** – pravidelnost, příměsi
- dispenzarizace

Edukace nemocného :

- nutnost pravidelného denního režimu + dostatek odpočinku a spánku
- možnost psychoterapie + způsoby uvolnění a odstranění stresu
- vysvětlit důležitost pravidelného užívání naordinovaných léků
- upozornit nemocného na volbu vhodného zaměstnání – možnost pravidelného režimu jídla a odpočinku, nevhodné je směnování, fyzicky a psychicky náročné zaměstnání

Psychosociální potřeby nemocného

- zjistit **informaci** týkající se **rodinné situace a zaměstnání**
- podat **dostatek srozumitelných informací** týkajících se vhodné životosprávy
- vést nemocného k aktivní účasti na ošetrovatelském procesu
- podat informace o vhodné výživě – výběr stravy, úprava,..
- zdůraznit nutnost **absolutního zákazu příjmu alkoholu, kouření**
- vysvětlit nutnost **pravidelného užívání** předepsaných léků
- zjistit pracovní podmínky – **možnost pravidelného stravování, odpočinku**, nevhodná práce na směny a fyzicky a psychicky náročné zaměstnání
- <https://ose.zshk.cz/vyuka/edukace.aspx?id=5>

POUČIT NEMOCNÉHO O UŽÍVÁNÍ LÉKŮ

- ✗ **antacida** - neutralizují HCl, pouze symptomatická terapie, k samotné léčbě se nepoužívají (např. **Anacid comp.**)
- ✗ anticholinergika (např. Nacton)
- ✗ **H2 blokátory** - léčba trvá 4 - 5 týdnů (např. **Quamatel**)
- ✗ blokátory protonové pumpy - **tlumení tvorby HCl** (např. Losec, **Helicid**)
- ✗ sukralfát - **kryje defekt** (např. **Venter**)
- ✗ prostaglandiny - tlumení sekrece HCl

Domácí péče :

- o zajistit dispenzarizaci – prevence vzniku komplikací
- o upozornit na možnost sezónního zhoršení stavu
- o zdůraznit nutnost zmírnění stresových faktorů a doporučit nemocnému zmírnění životního tempa

POUŽITÉ ZDROJE

Veškeré použité obrázky (kliparty) pocházejí ze sady Microsoft Office 2007.

OŠETŘOVATELSTVÍ PRO ZDRAVOTNICKÉ ASISTENTY I - Interna.
1: GRADA, 2007. ISBN 978-80-247-1775-3.

<https://ose.zshk.cz/vyuka/lekarske-diagnozy.aspx?id=8>